אַזוי ווי עס ווערט געבראַכט אין „מאור ושמש" (פרשת תבוא) אויפן פסוק „וידבר אלקים את כל הדברים האלה לאמר אנכי ד׳ אלקיך", האָט דער רבי ר׳ אלימלך געטייטשט: אַז אַלע דברים, וואָס גאָט האָט גערעדט, אַלע מצוות, וואס גאָט האָט געבאָטן, איז די כוונה זיינע געווען, אַז דער ייד זאָל זיי מקיים זיין בלויז, כדי ער זאָל קומען צום תכלית השלימות, אַז „אנכי ד׳ אלקיך!..." אַז גאָט איז דער איינאונאיינציקער אויף דער גאַנצער וועלט!..."

צור מִשֶּׁלוֹ

לרבי אלימלך מליזנסק

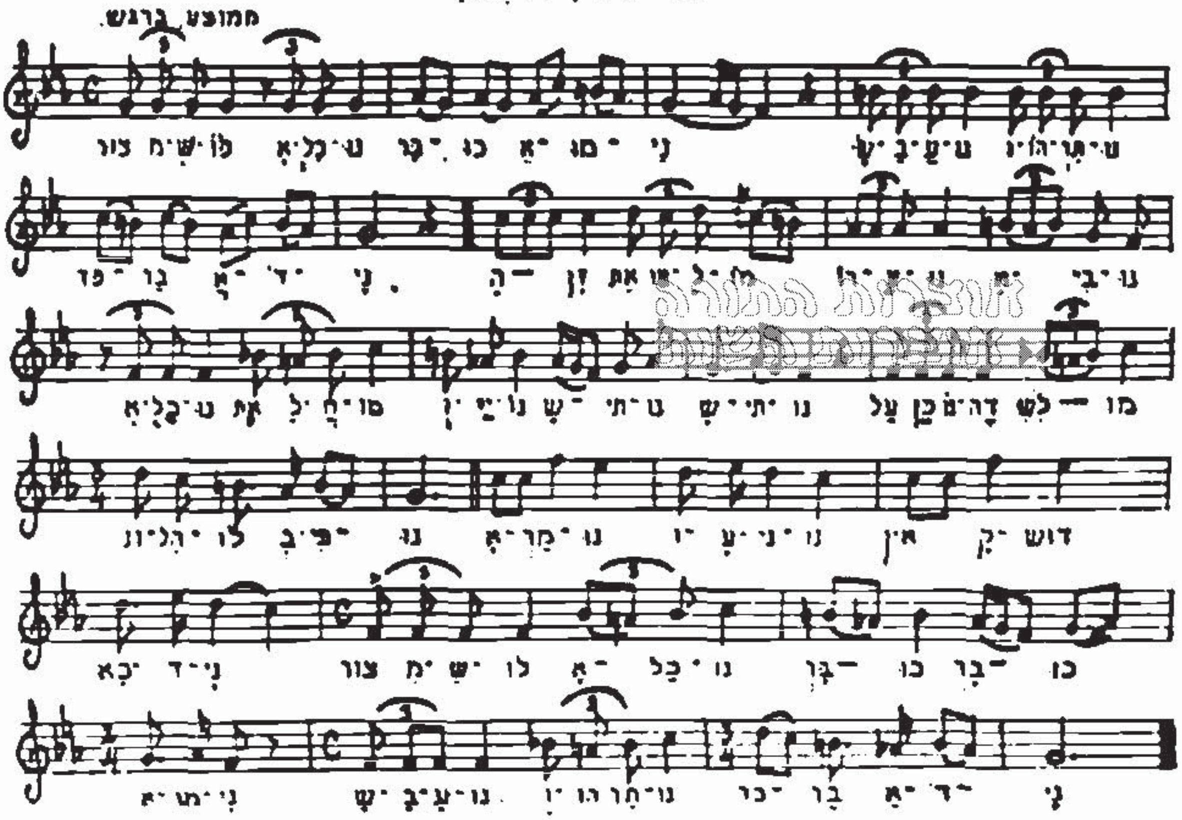

דער ניגון פון רבין ר׳ אלימלך אויף „צור משלו".

ספר די חסידישע וועלט הודפס מתוך אוצרות התורה, עמוד 33

טעמו פאַן בוג פאַכוואַלי דייע" (דער וואָס שטייט אויף אין דער פרי, דעם בענטשט גאָט".

דער קאָזשעניצער מגיד פלעגט אין מיטן דאַוונען אייך אַמאָל זאָגן אויף פויליש: „מוי קאָכאַנו" (מיין געליבטער, זע: „לקוטים חדושים").

און איינמאָל ערב יום־כפור פאַר כל־נדרי, אין דעם לעצטן יאָר פון זיין לעבן, ווען דער קאָזשעניצער מגיד איז שוין געווען אַ גרויסער בעל־יסורים, האָט ער זיך געשטעלט פאַרן עמוד, און איידער ער האָט געדאַרפט זאָגן דעם פסוק: „ויאמר ה' סלחתי", האָט ער געזאָגט: „רבונו של עולם! צו דיין גרויסקייט איז גאָר קיין גרענעץ נישט פאַראַן. דו ווייסט דאָך, אַז דעם גאַנצן חודש אב האָב איך יעדן טאָג געדאַוונט פאַרן עמוד, כאָטש איך בין אַ גרויסער בעל־יסורים, דו ווייסט גוט, אַז נישט פאַר מיינעט וועגן האָב איך דאָס געטאָן — נאָר פאַר דיין פאָלק ישראל האָב איך דאָס געטאָן. דעריבער פרעג איך דיך: אויב איך האָב גע־קאָנט זיך שטעלן פאַר דיר דאַוונען, כאָטש איך לייד אַזוי פיל יסורים, איז פאַר דיר שווער צו זאָגן בלויז די צוויי ווערטער? דערפאַר בעט איך דיר", האָט דער קאָזשעניצער מגיד אַ געשריי געגעבן מיט זיינע לעצטע כחות, „דו זאָלסט זאָגן ווי עס שטייט — ויאמר ה' סלחתי כדבריך"... (טעמי המצוות עם פירוש בארת מים).

אתקינו סעודתא

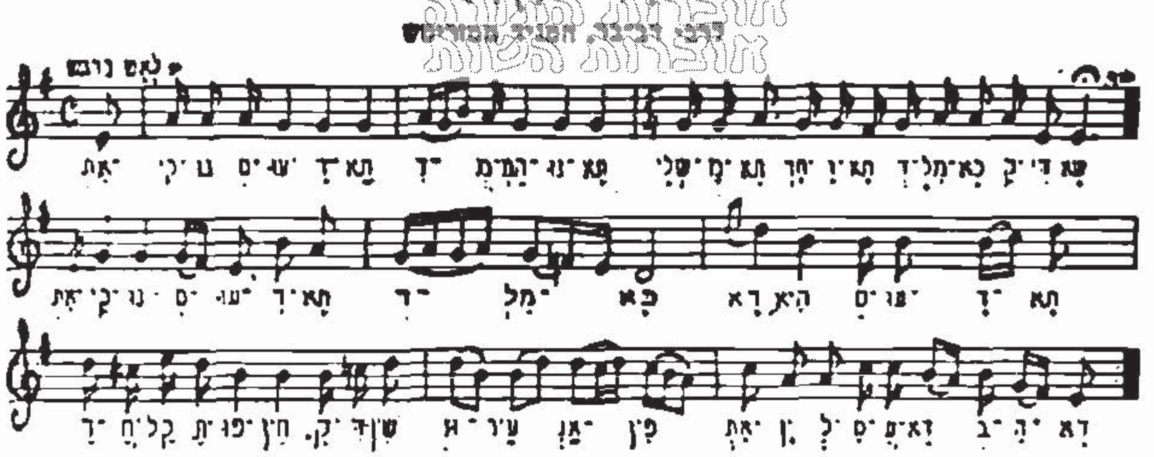

דעם מעזריטשער מגידס ניגון אויף „אתקינו סעודתא"

ספר די חסידישע וועלט הודפס מתוך אוצרות התורה, עמוד 63

פון „חוזה" פון לובלין); ר' אריה לייב ליפשיץ, רב אין ווישניצע, מחבר פון די ספרים „שאלות ותשובות אריה דבי עילאי", און „ארי שבחבורה", אויף מסכת כתובות; דער רבי ר' גדליה פון זשעליכאָוו; דער רבי ר' גרשון פון ריטשיוואל; דער רבי ר' דוב־בער פון ראַדישיץ (ער איז אויך געווען אַ תלמיד פון „חוזה" פון לובלין); דער רבי ר' יצחק פון אָזשעראָוו; דער רבי ר' יצחק מאיר אַלטער פון גער, מחבר פון ספר „חדושי הרי"ם"; דער רבי ר' יהודה לייב פון אַניפּאָלי, מחבר פון ספר „אור הגנוז"; דער רבי ר' יעקב אריה פון ראַדזימין; דער רבי ר' ישעיה מושקאַט פון פּראַגע־וואַרשע, מחבר פון די ספרים „הרי בשמים", „עצי בשמים".

יְצַוֶּה צוּר חַסְדּוֹ

לר' דב־בר המגיד ממזריטש

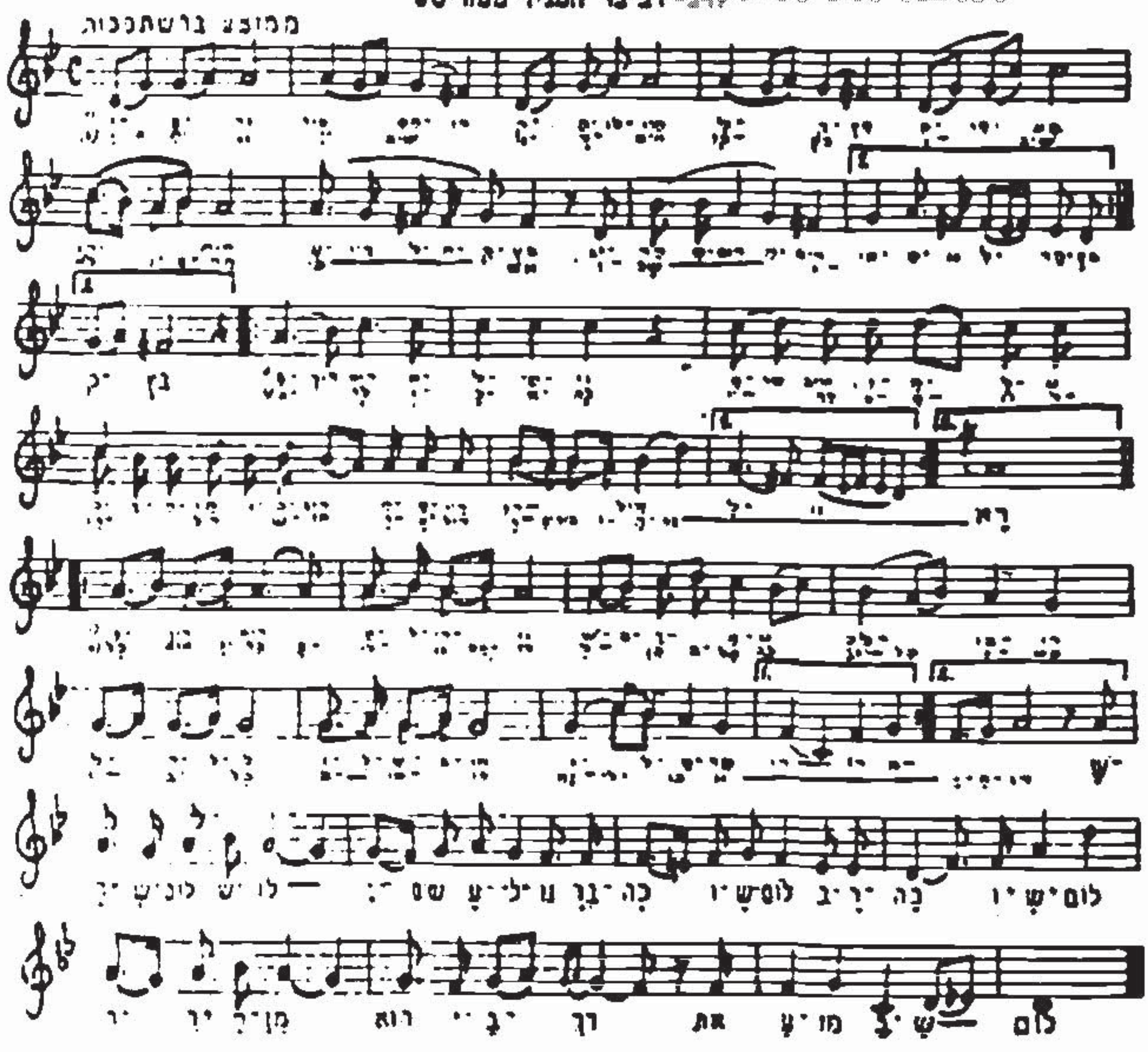

דעם מעזריטשער מגידס ניגון אויף „יצוה צור חסדו"

ספר די חסידישע וועלט הודפס מתוך אוצרות התורה, עמוד 93

דער „חחה" פון לובלין פלעגט פרייטיק־צו־נאַכטס ביים טיש זיך תמיד פאַרמוטשן און דערנאָך אָנהייבן צו זינגען „לאל אשר שבת מכל המעשים". איינמאָל, דערציילן חסידים, האָט דער „חוזה" זיך גאָר שטאַרק פאַרמוטשט. די חסידים האָבן געוואַרט אַ שעה, נאָך אַ שעה, עס איז שוין נאָך חצות און דער רבי זיצט נאָך אַלץ ביים טיש שטאַרק פאַרדביקהט, אַזוי ווי ער וואָלט גאָר נישט געווען אויף דער וועלט. קיינער פון די חסידים האָט נישט געוואָגט אָפּצודייסן דעם „חוזה" פון די עולמות־העליונים. ביז דער „חוזה" אַליין האָט זיך אויפֿגעכאַפּט און ער האָט אָנגעהויבן צו זינגען דער זמר „לאל אשר שבת" מיט אַ נייעם ניגון.

לָאֵל אֲשֶׁר שָׁבַת

לרבי יעקב יצחק, החוזה מלובלין

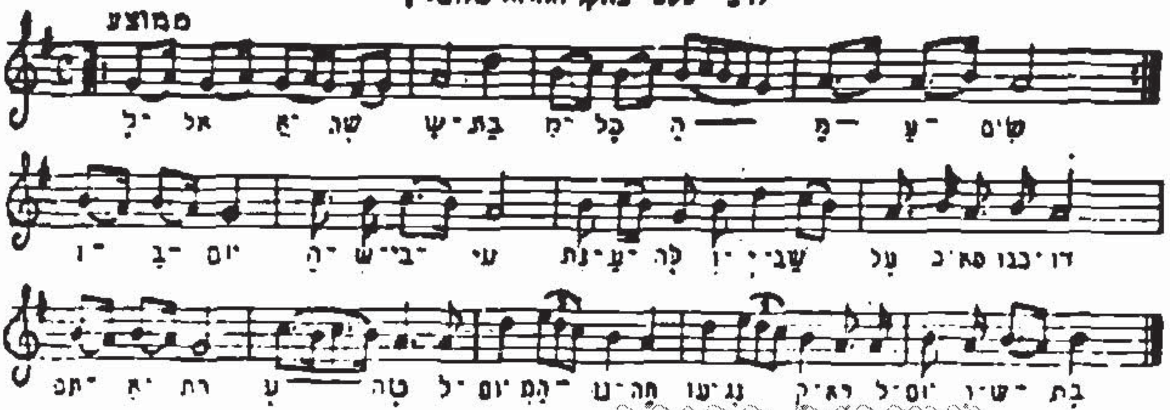

דעם „חוזה'ס" ניגון אויף „לאל אשר שבת"

די חסידים האָבן שטאַרק הנאה געהאַט פון ניגון. נאָכן בענטשן האָט דער „חוזה" דערציילט די חסידים, אַז ער האָט אין הימל געהערט דעם דאָזיקן ניגון. פון זינט דעמאָלט, איז איינגעפירט אין די הויפן פון די ראָפּשיצער אייניקלעך צו זינגען דעם דאָזיקן ניגון יעדן פרייטיק־צו־נאַכט.

דער „חוזה" איז נפטר געוואָרן אין תשעה באב אין יאָר תקע"ה (1815) (*.

חסידים דערציילן, אַז די ראשי הקהל לייט וועלכע זיינען געווען מתנגדים, האָבן נישט געוואָלט געבן אַ קבר פאַרן „חוזה" צווישן די חשובי העיר, נאָר געהייסן אים קובר זיין לעבן פלויט. זיי האָבן אָבער

*) וועגן דער „נפילה" און פטירה פונעם „חוזה", ווי אויך וועגן די מחלוקה מיט זיין תלמיד דעם „יהודי הקדוש", האָבן מיר אויספירלעך געשריבן אין בוך „פשיסכע און קאָצק".

ספר די חסידישע וועלט הודפס מתוך אוצרות התורה, עמוד 148

און דערנאָך האָט ער זיך אויסגעדריִיט צו זײַנע מקורבים און האָט זיי אָנגעזאָגט, אַז זיי זאָלן מאַכן אין אוהל פון זײַן קבר אַ פענצטערל אין שטאָט אַריין, כדי ער זאָל קאָנען אַרויסקוקן און זען ווי אַזוי די שטאָט פירט זיך אויף...

און מער האָט דער רבי ר׳ מענדעלע נישט גערעדט.

די מקורבים וואָס זײַנען געשטאַנען אַרום זײַן בעט, האָבן געהערט ווי ער מורמלט די ווערטער „כרמי שלי לא נטרתי״... חסידים האָבן דערנאָך אויסגעטײַטשט אַז ער האָט דערמיט געמיינט אַז נישט זײַנע קינדער וועלן אים ירשענען נאָר אַז זײַן תלמיד ר׳ הערש משרת וועט ווערן רבי.

און באַלד אויף צומאָרגנס איז דער רבי ר׳ מענדעלע נפטר געוואָרן. דאָס איז געווען י״ט אייר תקע״ה (1815).

* * *

בבואו מאדום

לרבי צבי הירש מרימנוב

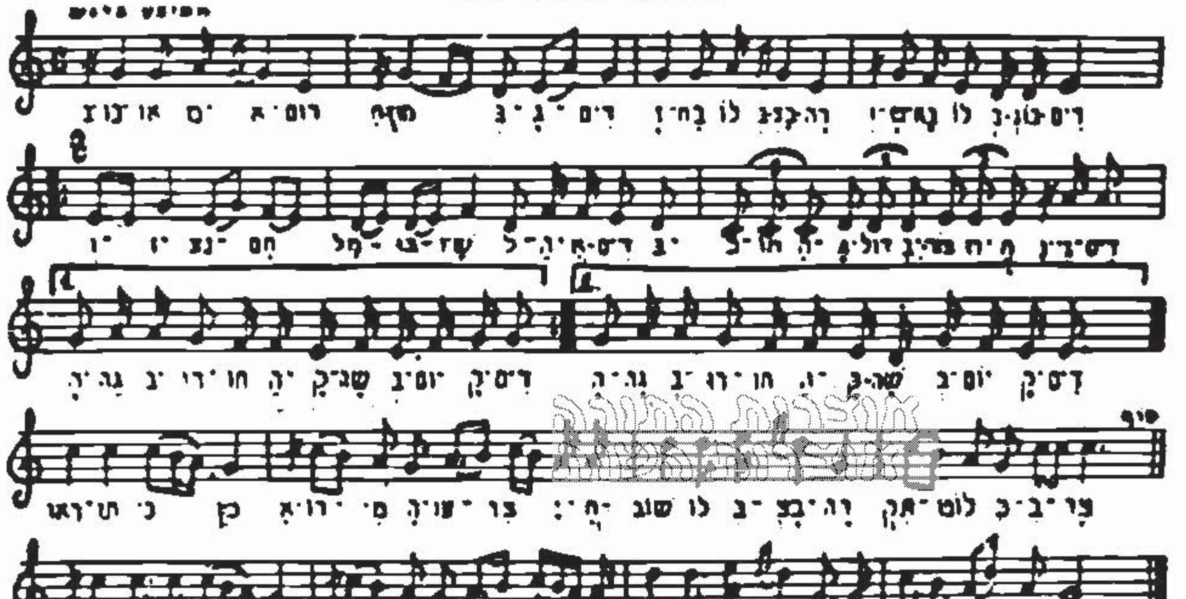

ניגון אויף „בבואו מאדום״ פון רבין ר׳ הערשעלע פון רימענאָוו

דער רבי ר׳ מענדעלע פון רימענאָוו האָט איבערגעלאָזט צוויי זין ר׳ נתן יהודה־לייב און ר׳ יעקב ישראל, וועלכער איז יונג געשטאָרבן, און צוויי טעכטער.

ספר די חסידישע וועלט הודפס מתוך אוצרות התורה, עמוד 183

ניגון הצדיק ר' נפתלי צבי מרופשיץ
„ברוך אלהינו", רקוד לשבועות

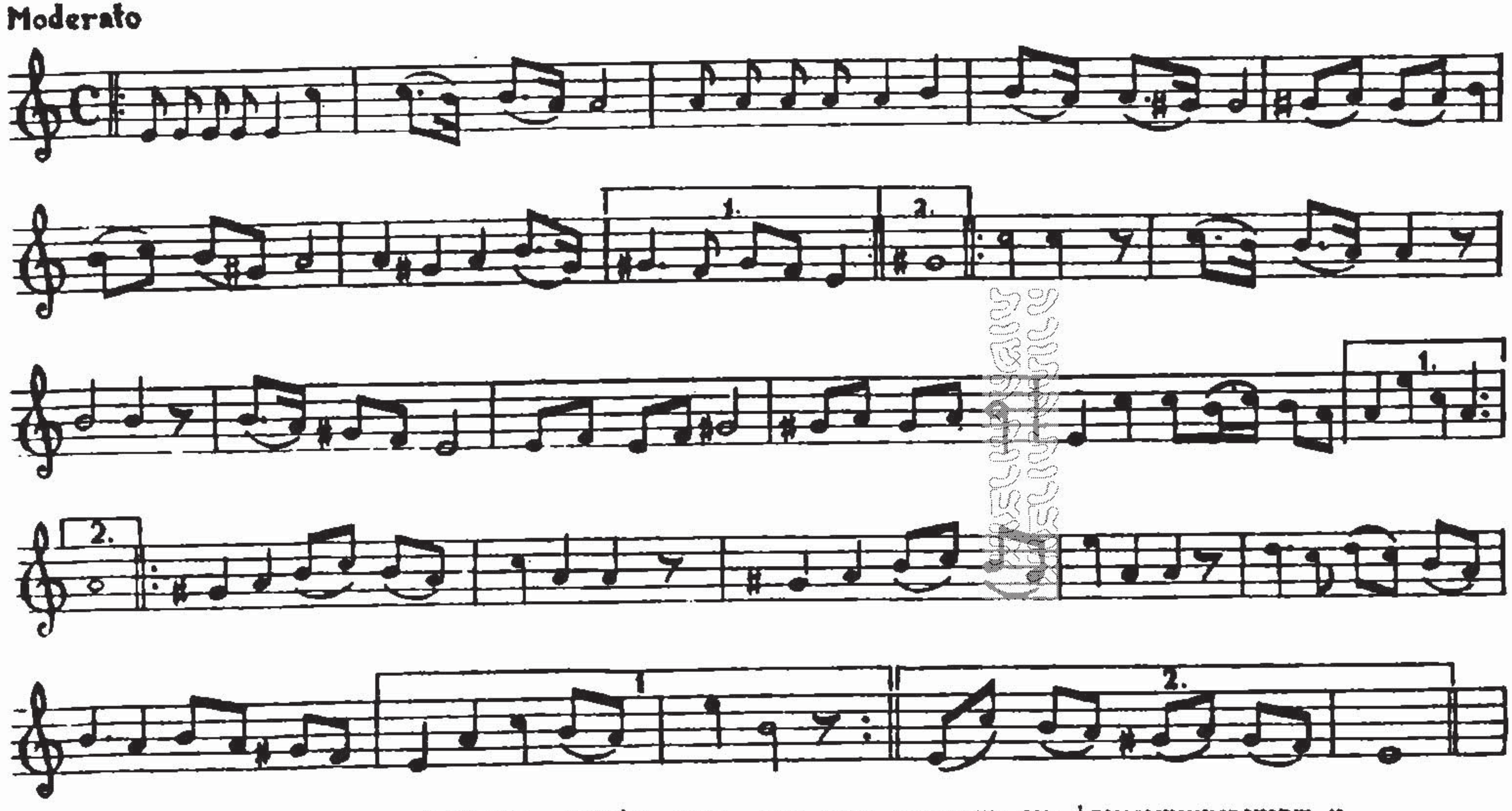

אַ שבועות־טאַנץ־ניגונדל פון ראָפּשיצער רבין אויף „ברוך אלקינו", פאַרשריבן פון מ. ש. גשורי.

נגון הצדיק ר׳ נפתלי צבי מרופשיץ
„אהבה רבה״, רקוד לנעילת השבועות

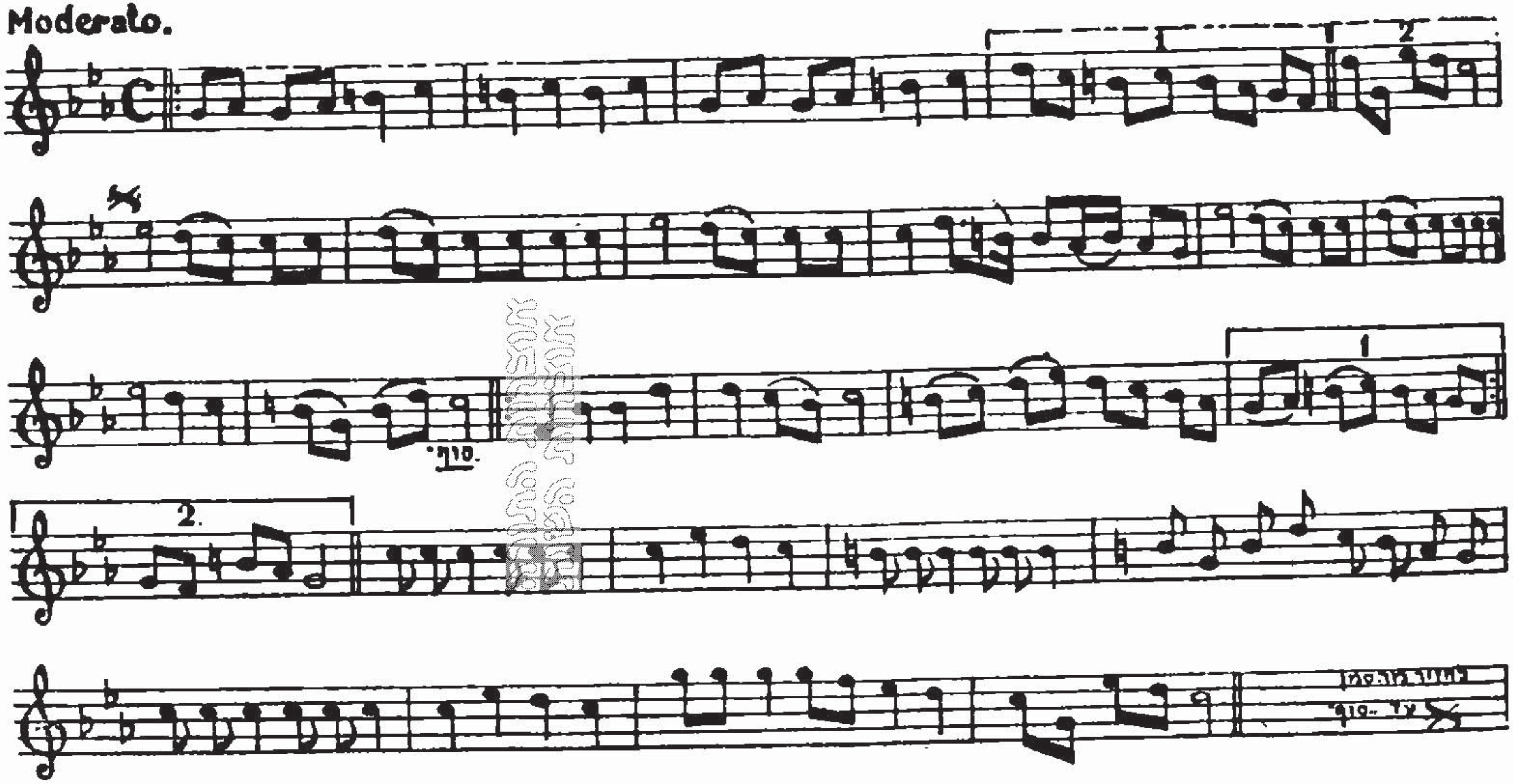

אַ טאַנץ־ניגונדל פון ראָפּשיצער רבין אויף „אהבה רבה״ צו נעילת־החג אין שבועות, פאַרשריבן פון מ. ש. גשורי.

אוצרות התורה